

EĞİTİMDE SABİT SERMAYE YATIRIMLARI

Prof. Dr. Osman ALTUĞ

1980-1991 arası dönemde Türkiye'ye gelmesine izin verilen Yabancı Sermaye Miktarı 8 milyar \$ 31.12.1991 tarihi itibariyle Türkiye'de faaliyette bulunan yabancı sermayeli kuruluşlarda getirilen sermaye miktarı ise, 6,5 milyar \$ dir.

Gelişmekte olan bütün ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de sermaye kıtlığı nedeniyle yabancı sermaye talebi fazladır.

Ancak yabancı sermaye gel demekle gelmez, kâr arar, güven arar, likidite arar. Yatırımcı olarak gelmesi başka borç verici olarak gelmesi başkadır. Yatırımcı olarak gelirse kâr bekler, riski daha fazladır; borç verici olarak gelirse sabit bir faiz alır riski daha azdır.

Yatırım sermayesini yabancından bekleyerek bir yere varılamaz. Yabancı sermayedarı Türkiye'ye yatırımcı olarak 6,5 milyar \$ getirmiş, borç olarak ise 50 milyar \$ vermiştir. Demek ki borç vermek onun için hem daha güvenli hem de daha kârlıdır. Türkiye'nin sermayesi kıttır, ancak insan sermayesi fazladır. Sermaye; üretilenden daha az tüketerek yani tasarruf edilerek biriktirilir. İnsan sermayesini iyi kullanabilmek için, insanlarımızı eğitmek, böylelikle üretici hale getirmek zorundayız. Eğitebilmek için de eğitici insan gücüne ve eğitimde sabit sermaye yatırımlarına ihtiyaç vardır.

1990 yılında kamu kesiminin toplam sabit sermaye yatırımları içinde eğitim yatırımlarının payı % 7 özel kesimin payı 0,6.

1991 yılında kamu kesiminin toplam sabit sermaye yatırımları içindeki eğitim yatırımlarının payı % 7, özel kesimin payı % 3 tür.

Görüldüğü gibi herşeye rağmen eğitimde sabit sermaye yatırımları yeterince geliştirilememiştir.

Yabancı dilde eğitim yapan okullarda görevli öğretmenlerin % 30'u yabancıdır. Türkiye öğretmen ithaline bir süre daha devam edecek gibi görünmektedir. Almanya'nın ise işsizlik sigortasından en yaygın yararlanan meslek grubu öğretmenliktir. 1991 yılında okullaşma oranı mesleki teknik liselerde % 17,2den yüksek öğrenimde % 15.3'ten öteye geçememiştir. İnsana yatırım sözle olmaz. Öncelikle insanı eğitecek eğiticileri eğitebilmek için gerekli fiziksel ortam gerçekleştirilmelidir. Her türlü teşviklere rağmen (beş yıl vergi almama) özel sektörün eğitim alanında da yatırımlara iştahlı gözükmediği bir gerçektir..

Müşterisi hazır durumda bakir bir yatırım alanı olduğu izlenimi verilen eğitim alanına özel sektörün yeterince yatırım yapmamasının nedenleri iyice araştırılmalıdır.

"Eğitim üretim içindir" kuralı içinde özel kesimin de çalıştıracağı kaliteli elemanların yetiştirilmesinde bizzat sorumluluğu vardır.

Sadece, eğitimde sabit sermaye yatırımlarını gerçekleştirmekle de kaliteli eleman yetiştirilemez. Özel sektörün her kademedeki kaliteli eleman yetiştirilmesine yönelik okullaşma olayını desteklemesi kendini korumaya yönelik bir önlem olarak değerlendirilmelidir.

2000'li yıllarda toplumların en etkili sermayesi **"nitelikli insan gücü"** olacaktır. Kişi başına eğitim harcamaları İsveç'te 997 \$, Hollanda'da 652 \$, Almanya'da 506 \$ iken Türkiye'de 37 \$ dır. Eğitim harcamalarımız bu ülkelerin % 10'una bile ulaşamamıştır. Bunun anlamı bu ülkelerin bu günkü seviyesine 100 yıl sonra gelebileceğimizdir. Oysa Türk insanının beklemeye tahammülü yoktur. Eğitim harcamalarını artırdığımız oranda insanlarımızın umudu artacaktır.

Cahilin cesareti; yasalara aykırı davranış ile eş anlamdadır. "Yakalanmazsam köşeyi dönerim, yakalanırsam da kaybedecek bir şeyim yok" şeklinde oluşur. Eğitilmiş insan becerisine güvenir işine güvenir yani kendine güvenir, müteşebbisliği artar, bir ülkede müteşebbislerin artması o ülkenin kalkınma yolunda atağa kalkması demektir.

Temmuz 1992

İSTANBUL TİCARET GAZETESİ